



- سرشناسه: لندری، چارلز، ۱۹۴۸ - م. Landry, Charles
- عنوان و نام پدیدآور: شاخص شهر خلاق: سنجش نشانه‌های حیات شهر خلاق / چارلز لندری و جاناتان هایمز؛ مترجمین: حیدری‌پور، اسفندیار؛ مظفر، فرهنگ
- مشخصات نشر: اصفهان: معمارخانه باغ نظر، ۱۳۹۴
- مشخصات ظاهری: ۷۲ ص، مصور
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۸۸۳-۰۵-۱
- وضعیت فهرست نویسی: فیبا
- یادداشت: عنوان اصلی: ۱۹۴۸، The creative city index : measuring the pulse of the city
- یادداشت: کتابنامه: ۶۶
- موضوع: شهرسازی
- موضوع: نوسازی شهری
- شناسه افزوده: هایمز، جاناتان
- شناسه افزوده: Hyams, Jonathan
- شناسه افزوده: مترجمین: حیدری‌پور، اسفندیار، ۱۳۵۴؛ مظفر، فرهنگ، ۱۳۳۵
- رده بندی کنگره: ۱۳۹۴ ش ۲ / ۱۸۶ / HT۱۶۶
- رده بندی دیویی: ۳۰۷ / ۱۲۱۶
- شماره کتابشناسی ملی: ۲۹۴۲۶۲۵

## چارلز لندری "شاخص شهر خلاق" سنجش نشانه‌های حیات شهر خلاق

### انتشارات معمارخانه باغ نظر

گروه طراحی و صفحه آرایی: ..... معمارخانه باغ نظر  
 ویراستار: ..... دکتر بتول حیدری  
 چاپ: ..... انتشارات معمارخانه باغ نظر  
 صحافی: ..... memarkhane.com  
 چاپ اول: ..... سپاهان  
 ۱۳۹۴  
 تیراژ: ..... ۱۰۰۰ نسخه

کلیه حقوق محفوظ است.

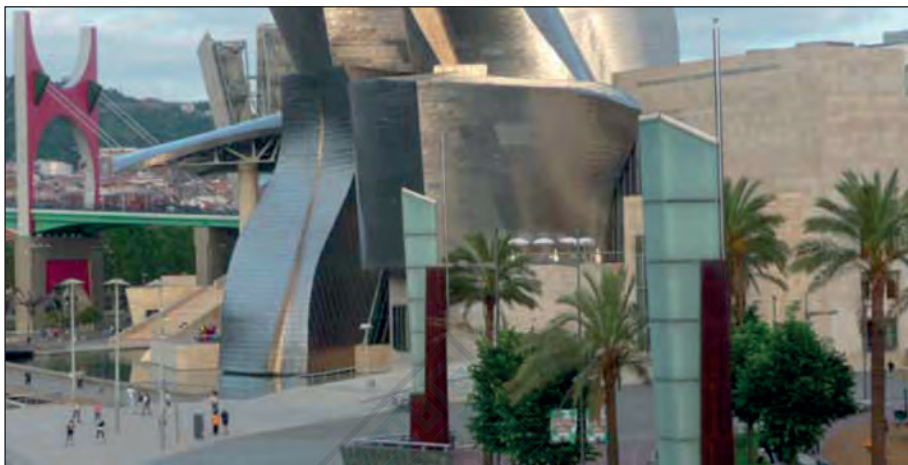
این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هرگونه تکثیر، انتشار یا استفاده از تمامی یا بخشی از اثر به هر نوع و هر شکل ممنوع و قابل پیگیری قانونی است.

نشانی ناشر: اصفهان، خیابان فردوسی، خیابان شهید موحیدیان (ثریا)، پلاک ۳۱۸، واحد ۱-۱، کدپستی: ۸۱۴۳۹۵۳۸۱۱  
 تلفکس: ۰۳۱-۳۲۲۳۶۰۰۱

info@memarkhane.com

www.memarkhane.com





# شاخص شهر خلاق:

memarkhane.com

## سنجش نشانه‌های حیات شهر خلاق

چارلز لندری و

جاناتان هایمز

## مقدمه مترجمین:

در شهرهایی که به دنبال تقویت موقعیت رقابتی خود هستند، استفاده از مؤلفه‌های فرهنگ به عنوان محرک رشد اقتصاد شهری در دستور کار سیاستگذاران خلاق قرار گرفته است. خلاقیت، محرکی اقتصادی برای تولید ثروت و اشتغال و توسعه پایدار شهری محسوب می‌شود و اقتصاددانان، خلاقیت را منبع نوآوری و کار آفرینی می‌دانند. در این میان، اندازه‌گیری خلاقیت شهرها چالشی بزرگ است زیرا شاخص‌های قابل دسترسی و مناسبی برای سنجش خلاقیت و نوآوری شهرها وجود ندارد.

شاخص‌های پراکنده موجود جنبه‌های مختلفی از خلاقیت و نوآوری را اندازه‌گیری می‌کنند و نه تنها معیارهای مهم و مؤثری برای تبدیل شهرها به شهر خلاق ارائه نمی‌دهند بلکه حتی قابلیت تجزیه و تحلیل توصیفی شهرها را نیز برای مقایسه آن‌ها ندارند. در حالی که مقایسه شهرها به سیاستگذاران شهری کمک می‌کند تا رشد و توسعه شهرها را از طریق ایجاد نوآوری و خلاقیت طراحی کنند.

کتاب پیش رو با ارائه شاخص‌های شهر خلاق به مخاطبان خود یادآوری می‌کند که ما در دنیای سنجش‌ها و اندازه‌گیری‌ها هستیم و این اندازه‌گیری‌ها محیط پیرامون را برای ما جذاب می‌کند و پیچیدگی‌ها را در هم می‌شکنند و ساده‌تر می‌کند. شاخص‌های شهر خلاق به ما کمک می‌کند تا روند پیشرفت اهداف شهر خلاق را پیگیری کنیم، فرصت‌های پیشرفت را بشناسیم، عملکرد شهر خلاق را با معیارهای داخلی و خارجی مقایسه کنیم و نقاط ضعف و قوت خود را تشریح کنیم و اهداف و فعالیت‌های استراتژیک را در شهرهای خلاق تنظیم و هدایت نماییم.

اسفندیار حیدری پور - فرهنگ مظفر

زمستان ۱۳۹۴







ساو تند (Southend)، انگلستان: دکوراسیون داخلی یک مدرسه که منجر به پیشرفت‌های چشمگیری در دستاوردهای دانش‌آموزان شده است.

## فهرست

۱	.....	مقدمه:
۶	.....	خلاصه
۷	.....	تیین شاخص شهر خلاق
۹	.....	ده حوزه کلیدی در شهر خلاق
۱۰	.....	بخش‌های بررسی شده
۱۰	.....	ویژگی‌های ارزیابی شده
۱۱	.....	خلق سرنوشتی که خودتان می‌خواهید
۱۲	.....	ظرافت قلمرو خلاق
۱۵	.....	شهر خلاق و غیر خلاق
۱۸	.....	شهر غیر خلاق چیست؟
۱۹	.....	شهر خلاق چیست؟
۲۶	.....	چهارچوب سیاسی و دولتی
۲۷	.....	تمایز، تنوع، سرزندگی و جنب‌وجوش
۲۷	.....	انعطاف‌پذیری، اعتماد، قابلیت دسترسی و مشارکت
۲۸	.....	کارآفرینی، اکتشاف و نوآوری
۲۸	.....	تیزهوشی راهبردی، رهبری و بصیرت
۳۰	.....	پرورش استعدادها و چشم‌انداز یادگیری
۳۲	.....	اطلاع‌رسانی، اتصال، برقراری رابطه و رسانه‌ها
۳۳	.....	مکان و مکان‌سازی
۳۵	.....	کیفیت زندگی و رفاه
۳۵	.....	حرفه‌ای‌گری و اثربخشی
۳۷	.....	سرزندگی و زیست‌پذیری

۳۷	چرم بحرانی
۳۸	معیارهای کلنگر
۴۰	ملاحظات و مفروضات
۴۱	اندازه، موقعیت و بافت
۴۶	روش و رویکرد
۴۷	نظرات و دیدگاهها
۵۲	نتایج و پیامدها
۵۴	ورود به رتبه بندی شهرهای جهانی
۵۸	بازنگری در روش ارزیابی موفقیت شهرها
۵۸	معیارهای سنتی در ارزیابی موفقیت شهرها
۵۸	معیارهای جدید در ارزیابی موفقیت شهرها
۶۱	حل مسائل شهری از طریق گفتگوی راهبردی
۶۴	منابع
۶۶	چارلز لندری
۶۶	جان اتان هایمز
۶۶	شاخص شهر خلاق
۶۶	کتابها



خلیج فارس (Persian Gulf): دو کودک در حال مطالعه گزینه های پیشنهادی طراحی هستند



## خلاصه

شهرها باید بدانند عملکردشان چگونه است و مقولهٔ ارزیابی عملکرد آن‌ها به یک پدیده‌ای جهانی مبدل شده است. نظام‌های اندازه‌گیری بسیاری وجود دارد که می‌توان از آن‌ها برای ارزیابی مباحث متعددی چون نوآوری، عملکرد شهر، تنوع، کیفیت زندگی، اقتصاد خلاقانه و... استفاده کرد.

در همین ارتباط، شاخص شهر خلاق<sup>۱</sup> با بررسی ساختارهای شهری و فرآیندها و پروژه‌های جاری، میزان خلاقیت یک شهر را ارزیابی می‌کند. با نگاهی همه‌جانبه به شهر و از دیدگاه یک شهروند یا یک خارجی و با ارزیابی شهر به وسیلهٔ ده حوزهٔ به هم پیوسته که یک شهر خلاق را ایجاد می‌کنند درمی‌یابیم که این شاخص با اغلب شاخص‌ها تفاوت دارد.

شهرها تنها زمانی خلاق به حساب می‌آیند که فرهنگ، مجموعهٔ گرایش‌ها و طرز فکر خلاق خود را در تمام طرح‌های ارائه‌شده در شهر نشان دهند. در بسیاری از شهرها پروژه‌های خلاق به اجرا درمی‌آیند اما کلیت آن‌ها لزوماً خلاقانه نیست. اساساً مکان‌های غیر خلاق افول می‌کنند و در نهایت تخریب می‌شوند زیرا وضعیت گذشته و حال خود را بررسی نمی‌کنند و در چشم‌انداز مورد نظر برای آیندهٔ خود تجدید نظر نمی‌کنند.

ویژگی‌های خاص هر شهر چون تحصیلات بالای شهروندان، مهارت آن‌ها و هزینه‌های پیش‌بینی شده برای تحقیقات شهری و همچنین فراهم بودن شرایطی چون انعطاف‌پذیری در برابر تغییرات، به شهر در خلاقیت جمعی خود کمک خواهد کرد. قوانین و مقررات تشویقی دولت‌های ملی و محلی فضای حاکم بر شهرها را تعیین می‌کنند و فرهنگ و فضای خلاقانهٔ آن را شکل می‌دهند.

شاخص شهر خلاق ابتدا در سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۰۸ و با همکاری «بیلباو متروپولی ۲۰۰۲»، یکی از اتاق فکرهای باسابقهٔ شهر بیلباو و همچنین مؤسسهٔ جذب استعداد «بیزکایا شده ۲» ابداع شد و توسعه یافت. اتاق فکر بیلباو متروپولی ۳۰ خود نقشی مهم در بازآفرینی بیلباو داشته است. حل مسائل از طریق گفتگوی راهبردی که از نتایج استفاده از شاخص شهر خلاق است بسیاری از مشارکت‌کنندگان را حیرت‌زده کرده است. نتیجهٔ حاصل از استفاده

1- Creative City Index  
2- Bilbao Metropoli 30  
3- Bizkaia Xede

از این شاخص تاکنون چندین هزار نفر را در سرزمین‌های مختلف، از فنلاند تا استرالیا، مجاب کرده است تا در مورد شهرهایشان به شکل‌های تازه‌ای صحبت کنند. آن‌ها این تجربه را تجربه‌ای آزادی‌بخش می‌دانند که آن‌ها را از تخصص‌گرایی جدا می‌کند. علاوه بر این، این امکان را به آن‌ها می‌دهد تا روی مسائل چالش‌برانگیز کار کنند و فرصت‌های موجود را در رشته‌های مختلف بررسی کنند. از نظر آن‌ها، حتی اگر شهرهای آن‌ها جزء شهرهای برتر دنیا نشوند، باز استفاده از شاخص شهر خلاق ارزشمند و سودمند است.

«برای آن‌ها که خلاق باشید نیازمند چالشی هستید که بر آن پیروز شوید». برگرفته از کتاب «ذهن خلاق» اثر هوارد گاردنر<sup>۲</sup>.

### تبیین شاخص شهر خلاق

ما در دنیای سنجش‌ها و اندازه‌گیری‌ها زندگی می‌کنیم. جهان شیفته اندازه‌گیری است: اندازه‌گیری طول، حجم، درآمد، ابعاد، انرژی، ثروت و فقر، سطح خوشحالی و افسردگی، کل جوامع، اقتصادها و دیگر جنبه‌های واقعیت و اکنون حتی شهرها.

ما مسحور رتبه‌بندی‌های جهانی هستیم: این که چه کسی در رأس قرار دارد و چه کسی در آخر. شیفته مقایسه کردیم و این رتبه‌بندی‌ها به ما کمک می‌کنند جایگاه خود را در مقایسه با دیگران پیدا کنیم. گرگ کلارک<sup>۳</sup> در کتاب «تجارت شهرها: شاخص‌های شهری در سال ۲۰۱۴» به اختصار به ذکر بیش از ۵۰ مورد از این رتبه‌بندی‌ها می‌پردازد.

در واقع، ما اندازه‌گیری می‌کنیم تا پیچیدگی‌ها را در هم بشکنیم، همه چیز را ساده‌تر کنیم و دنیایمان را سازمان‌دهی کنیم. اندازه‌گیری به ما کمک می‌کند تا روند پیشرفت اهداف را دنبال کنیم، فرصت‌های پیشرفت را بشناسیم و عملکردمان را با استانداردهای داخلی و خارجی مقایسه کنیم. اندازه‌گیری کمک می‌کند تا بتوانیم نقاط قوت و ضعفمان را مشخص کنیم و اهداف و فعالیت‌های راهبردی را تنظیم و نماییم.

فرآیند ارزیابی شاخص شهر خلاق با جمع‌آوری حقایق مهم درباره شهر آغاز می‌شود و

1- The Creating Mind

2- Howard Gardner

3- Greg Clark

4- The Business Of Cities City Indexes 2011 ([www.thebusinessofcities.com](http://www.thebusinessofcities.com))